

Datum

12 december 2024

Onderwerp

Bos van Oss

Aantal bijlagen

4

Wat adviseert het college te besluiten?

1. *In te stemmen met de uitgangspunten om te komen tot 20 hectare extra bos in Oss.*
2. *In te stemmen met de aankoop van een agrarisch perceel van 3,44 hectare en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van maximaal € 309.600. Dekking van dit bedrag vindt plaats door een provinciale subsidie voor de waardevermindering ter grootte van € 266.600,-. Het perceel zal worden afgeboekt naar natuurwaarde (€ 43.000,-)*
3. *De kapitaallasten voor dit perceel van € 817,- per jaar op te nemen in de begroting via Marap 1 van 2024*
4. *In het vroege voorjaar van 2024 (feb / mrt) nog te starten met aanleg van de eerste bospercelen:*
 - a. *In de Zuidelijke geledingszone ongeveer 1 hectare op eigen percelen van de gemeente Oss met een natuurbestemming.*
 - b. *In de Spaander Straatse Akkers ongeveer 1 hectare op een agrarisch perceel van de gemeente Oss.*
5. *In het begin van 2024 te komen met een uitgewerkt plan voor de volledige 20 hectare waarin de financiën inclusief de interne verrekeningen worden uitgewerkt.*

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Op 24-01-23 informeerde wij u over onze aanpak voor het 'Bos van Oss'. Wij hebben de ambitie om samen met het Osse bedrijfsleven en onderwijsinstellingen 20 hectare bos aan te planten. Wij willen dat het bos in 2026 geplant is.

In de programmabegroting 2023-2026 (pagina 92) is opgenomen dat de gemeentelijke bijdrage op 1 miljoen is begroot en het bedrijfsleven en de provincie ook bijdragen. Inmiddels is een subsidietoekenning van de provincie binnen en heeft het Osse bedrijfsleven ook een deel van haar bijdrage binnen. Het is daarom tijd om de eerste bospercelen te gaan planten! Hiervoor is investeringsgeld nodig. Voor de besteding van dit geld is instemming van uw Raad nodig.

In de projectaanpak wordt mede invulling gegeven aan de "Motie geboortebomen" van SP en D66 van 10 november 2022.

Welk resultaat willen we bereiken?

Aanleg van bos draagt bij aan verschillende doelen. Bij het Bos van Oss richten we ons op:

- vastleggen van CO₂;
- klimaatadaptatie door het vasthouden en bergen van water;
- klimaatadaptatie door het verminderen van hitte;
- het vergroten van de biodiversiteit;
- het bieden van recreatiemogelijkheden;

Hiermee sluiten we aan bij veel doelen uit het programma klimaatadaptatie dat uw Raad onlangs heeft vastgesteld.

In dit project doet zich een mooie kans voor om een unieke samenwerking met het Osse bedrijfsleven op te starten. Ook is de samenwerking met het onderwijs, en vrijwilligersorganisaties onderdeel van het project. We zien de aanleg van 20 hectare bos als een mooi startpunt om in gezamenlijkheid te werken aan de kwaliteit van leven in Oss.

Om te bepalen waar het beste bos aangeplant kan worden hebben we een verkenning gedaan naar geschikte boslocaties binnen de gemeente Oss (bijlage 1). Voor twee gebieden uit de verkenning zijn stappen gezet om grond beschikbaar te krijgen voor bosaanleg, de Spaander Straatse Akkers en de zone Geffen – Oss.

Spaander Straatse Akkers

De Spaander Staatse Akkers is een groen gebied dat deels agrarisch en deels is ingericht als groen, water en natuur. Voor de Spaander Straatse Akkers lag er een wens vanuit het dorp om hier meer bomen aan te planten. Een belangrijke reden hiervoor is het drukke verkeer dichtbij dit groene gebied. Het voorstel om in het gebied veel meer bos aan te leggen werd goed ontvangen. Inmiddels is er een concept schetsontwerp uitgewerkt voor het gehele plangebied. Ongeveer de helft van het plangebied is in eigendom van de gemeente. Het overige deel is van een aantal verschillende particulieren. Aankoop van deze gronden past in het geraamde budget en gebeurt op vrijwillige basis.

Het inrichtingsplan is opgesteld in overleg met de dorpsraad Berghem en omwonenden. Het plan is gericht op het extra aanplanten van bos. Toch is voor het inrichtingsplan ook gekeken naar wensen en ideeën die er nog leven voor dit gebied en de manier waarop verbetering kan plaatsvinden. We hebben hierbij gekeken naar de gemeentelijke gronden en nog enkele particuliere percelen in het gebied die aanvullend kunnen worden aangekocht. Er zijn mooie kansen voor het versterken van het gebied.

Mocht het mogelijk zijn willen we snel overgaan tot aanplant van bos. We willen het eerste deel voor het voorjaar van 2024 aanplanten.

In Bijlage 1 ziet u de concept inrichtingsschets van de Spaander Staatse Akkers. Op basis hiervan zullen wij de verdere afstemming met de omgeving verder ingaan en het definitieve inrichtingsplan opstellen en (gefaseerd) uitvoeren.

Zuidelijke geleidingszone

In de zuidelijke geleidingszone is de aanleg van extra bos als onderdeel van het kleinschalige kampenlandschap uitgewerkt. We versterken hiermee de bestaande structuren en maken het landschap robuuster.

In het gebied kunnen wij 11 hectare bos realiseren. Dit zijn gemeentelijke percelen en een particulier perceel dat kan worden aangekocht. De gemeentelijke percelen zullen afgewaardeerd worden van landbouw naar natuur. Het particuliere perceel zal gekocht worden.

In stappen naar 20 hectare bos

Met deze twee plekken denken wij tot 2026 ongeveer 15 hectare bos te kunnen realiseren. Voor de resterende 5 hectare zal nog een invulling worden gezocht. Dit kan binnen

bovenstaande gebieden of op andere plekken uit de verkenning naar geschikte locaties. Wij schatten in dat we ook de laatste 5 hectare in 2026 gerealiseerd hebben. We willen in 2024 ongeveer 10 hectare bos aanleggen en in 2025 - 2026 zullen de andere 10 hectare worden gerealiseerd.

Om uitvoeringsgericht te kunnen werken aan het invullen van deze opgave zullen wij in de eerste helft van 2024 komen met een totaalvoorstel voor 20 hectare bos. Om in februari / maart al te kunnen planten en de aankoop van grond te kunnen uitvoeren wordt uw Raad gevraagd in te stemmen met deze onderdelen.

Financiën

De onderstaande projectbegroting is nog steeds het uitgangspunt voor dit project. We zien hier dat de kosten voor de aanleg van bos bestaan uit de afwaardering van de grond, de kosten voor aanplant en de algemene kosten. In de kostenverdeling is de stichting Bos van Oss verantwoordelijk voor de aanlegkosten. Aanvullende financiering wordt waar mogelijk gezocht. Het verheugt ons u te kunnen mededelen dat deze aanvraag onlangs is toegekend. De beheerkosten komen bij de gemeente te liggen. Voor de 20 hectare wordt ingeschat dat dit ongeveer 5000 euro per jaar zal kosten. Een andere jaarlijkse post betreft de kapitaallasten van grond. Deze geldt alleen voor nieuw aangekochte gronden en bedraagt circa € 337,- per hectare.

Globale Projectbegroting Bos van Oss

Alle bedragen zijn exclusief BTW

Oppervlakte	1 hectare	20 hectare	Status
Gemiddelde prijs grond agrarisch	€ 80.000	€ 1.600.000	
Gemiddelde prijs grond Natuur	€ 15.000	€ 300.000	
	1 hectare	20 hectare	
Grondkosten afwaardering agrarisch --> natuur	€ 65.000	€ 1.300.000	
Geraamde Inrichtingskosten	€ 30.000	€ 600.000	
Totaale grondkosten + inrichting	€ 95.000	€ 1.900.000	
Projectkosten - organisatie - communicatie		€ 100.000	
Totaal geraamde projectkosten		€ 2.000.000	
Geraamde bijdrage stichting Bos van Oss		€ 400.000	Circa 40% gerealiseerd Beschikbaar in begroting toegekend*
Geraamde bijdrage gemeente Oss		€ 1.000.000	
Geraamde bijdrage overige (provincie)		€ 650.000	
Totaal geraamde bijdragen inclusief eigen bijdrage		€ 2.050.000	

* Op 16 november heeft GS van Noord-Brabant een bijdrage van €815.065,- toegekend

De uitvoeringsgerichte aanpak van het project Bos van Oss leidt er nu toe dat er een begin gemaakt kan worden met het aanplanten van de eerste percelen bos. Daarnaast zal ook voor het volgende seizoen de voorbereiding worden opgestart.

Uitgangspunten vervolg bos van Oss:

- De kosten van 20 hectare bos wordt geschat op 2 miljoen inclusief grondkosten, inrichting en plankosten, echter de kosten variëren per locatie;
- De gemeente draagt hieraan maximaal 1 miljoen bij;
- De stichting Bos van Oss betaalt de aanlegkosten;
- De provinciale subsidie bedraagt 8 ton;
- Wij zullen bij het fasegewijs realiseren van het Bos van Oss deze gemiddelde kostenverdeling monitoren en niet meer uitgeven dan wat nodig is om 20 hectare aan te kunnen planten.
- Grond wordt aangekocht tegen de agrarische waarde, dit gebeurt op vrijwillige basis;
- We willen zo veel mogelijk uit de samenwerking met het bedrijfsleven en onderwijs halen. Het initiatief is een mooie kans om een brede doelgroep aan te spreken en een voorbeeld hoe overheid, bedrijfsleven en onderwijs gezamenlijk klimaatmaatregelen nemen en het vestigingsklimaat verbeteren. De communicatie hierover is afhankelijk van aanplantacties.
- De inzet van agrarische gemeentelijke gronden gebeurt tegen de werkelijke (getaxeerde) waarde.

Op de beoogde percelen is het aanplanten van bomen mogelijk volgens het bestemmingsplan. Wel zullen uiteindelijk de aangeplante bosdelen een natuurbestemming krijgen. Dit zal achteraf worden gedaan voor alle percelen tegelijk. Aanlegvergunningen zullen voor realisatie worden geregeld.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 We kunnen onze ambitie gaan realiseren samen met onze partners

Hierdoor kunnen we een start maken met de realisatie van het Bos van Oss, een ambitie uit ons bestuursakkoord.

1.2 Het momentum benutten

We hebben nu het enthousiasme en willen graag nog dit plantseizoen gaan aanplanten. Dit is de nadrukkelijke wens vanuit het bedrijfsleven om het momentum te benutten. Zij zijn afhankelijk van donaties.

1.3 Klimaatverandering vraagt ook om lokale actie

Als het gaat om klimaatactie is het goed om te laten zien dat lokale maatregelen op meerdere fronten kunnen bijdragen aan een goede toekomst en kunnen bijdragen aan meerdere gemeentelijke doelen.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 Verlies van agrarische grond.

Het agrarische areaal wordt verkleind door het omzetten van agrarische grond naar bos. We houden hierbij rekening dat we niet in primair agrarisch gebied bos aanplanten. Een en ander gebeurt in afstemming met eigenaren en pachters.

1.2 Landschappelijke waarden verminderen

Een kleinschalig landschap heeft landschappelijke waarden. Deze kan verminderen als je alle kleinschalige percelen dichtplant met bos.

Hiermee is rekening gehouden door bestaande waarden zo goed mogelijk te behouden door delen van percelen ook open te houden. Daarnaast geeft de opbrengst van de afwaardering de mogelijkheid om weer andere waardevolle agrarische percelen aan te kopen. Hiermee kan de gemeentelijke grondpositie worden vergroot en kunnen ontbrekende waardevolle percelen aan het eigendom worden toegevoegd.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

We houden rekening met 1 euro miljoen gemeentelijke kosten. Dit is grofweg 50% van de totale kosten. De inschatting na toekenning van de provinciale subsidie is dat dit een realistische inschatting is als maximaal bedrag. Vraag is nog hoe met grond in gemeentelijk eigendom wordt omgegaan. Hierover zullen wij nog met een voorstel komen. Uitgangspunt is om grondkosten intern te vergoeden. Een Raadsvoorstel zal worden voorbereid in de eerste helft van 2024 voor de realisatie van 20 hectare bos.

Budget is beschikbaar in de reserve Kwaliteitsverbetering landelijk gebied welke onderdeel is van het programma Klimaatadaptatie.

b. Communicatie

Samen met het Osse bedrijfsleven wordt een communicatieaanpak opgesteld. We willen vooral communiceren tijdens het aanplanten van bos.

c. Uitvoering

De uitvoering verloopt fasegewijs. Voor de eerste aanplantacties zullen wij op korte termijn nog communiceren met de directe omgeving en worden de vergunningen nog in orde gemaakt. Aanplant zal zo veel mogelijk gezamenlijk worden gedaan maar staat onder toezicht van de gemeente als grondeigenaar en toekomstig beheerder.

d. Overlegd met

In het project wordt samengewerkt met: Bos van Oss (bedrijfsleven), Dorpsraad Berghem, Provincie Noord Brabant, Waterschap Aa en Maas, Landschapsbeheer Oss, diverse stakeholders.

Samenvatting

Gemeente Oss wil samen met het bedrijfsleven onder de noemer 'Bos van Oss' 20 hectare bos aanplanten. Na voorbereiding is er een plan voor de Zuidelijke geleidingszone en voor het gebied Spaander Staatse Akkers. Met bijdragen vanuit provincie, bedrijfsleven en gemeente Oss is het mogelijk om de gehele ambitie te realiseren. Op korte termijn speelt een grondaankoop en het aanplanten van de eerste bospercelen. Het planten van de eerste delen is belangrijk voor het project omdat de communicatie rondom het planten plaatsvindt. Na instemming van de raad kunnen we de plannen met de omgeving delen en de eerste percelen gaan aanplanten. In de eerste helft van 2024 komen we met een totaalaanpak die wij voorleggen aan uw Raad.